

A Süss Nándor Díjról

A Magyar Optikai Művek 35 éve alapította a Süss Nándor Díjat.

Süss Nándor születésének 170. évfordulóján, 2018-ban emlékezünk a MOM gyártörténetének egyik kiemelkedő eseményére, a Róla elnevezett vállalati Díj alapítására. A nyolcvanas években megalakítottuk a MOM-ban is a MTESZ (*Műszaki- és Természettudományi Egyesületek Szövetsége*) üzemi szervezetét, a Ganz-MÁVAG mintájára. Az abban résztvevő műszakiak, közgazdászok az országos MTESZ tizenegy különféle tagegyesületében voltak tagok. Az üzemi szervezetünk elnöke Szegner László vezérigazgató-helyettes volt, és engem kértek fel a titkári funkcióra, mint a MOM Műszaki Fejlesztési Főosztályának akkori vezetőjét.

A magyar iparban bizonyára egyedülálló kezdeményezésünk volt, hogy **vállalati díjat alapítottunk**. A kiemelkedő teljesítményű munkatársaknak adományozható Süss Nándor Díj méltó a vállalat sok évtized alatt kivívott elismertségéhez.

Másról nem is lehetett volna elnevezni ezt a vállalati kitüntetést, mint az alapító Süss Nándorról. A Magyar Optikai Művek vezetői, alkotói közül többen részesültek országos jelentőségű díjakban az előző években, akik munkásságára az **iparág** egésze büszke volt. A MOM, mint a műszeripar megbecsült „zászlóshajója” rangos kitüntetésekkel kapott.

A gyáriak közül **Kossuth Díjban** részesült Dr. Bezzegh László, Bors Károly, Schinagl Ferenc a teodolit-család és Pusztai Ferenc a giroteodolit fejlesztéséért.

Állami Díjat kapott Besskó Dezső, Hegyessy Géza és dr. Lisziewicz Antal a képtovábbító száloptika, valamint a Ságvári Endre szocialista brigád a sóalapú optikai rendszer fejlesztéséért.

Eötvös Díjat kapott Hollai Kornél, dr. Horváth Róbert és Posch Gyula a geodéziai műszergyártás felfuttatásáért.

A vállalat vezetői jóváhagyták a Süss Nándor Díj alapítását és a MTESZ MOM üzemi szervezete tehetett javaslatot a díjazottakra. A kitüntetésre méltók a Süss Nándorra jellemző **üzemi hagyomány** örökösei voltak, főként a minőségre törekvés alapján.

A szabályzat szerint az volt részesíthető a nyolcvanas évektől adományozott Süss Nándor Díjban,

„aki a vállalatnál kiemelkedőt alkotott, kitünt igényességével, kezdeményezéseivel, aki műszaki-, közgazdasági- termelésirányító munkásságával hozzájárult a tudomány eredményeinek gyakorlati alkalmazásához; aki emberi magatartásával kivívta a közösség tiszteletét”.

A Süss Nándor Díj kitüntetettjei, betűrendben:

Balogh András (1985), Bíró Miklós (1992), Cakó Ferenc (1989), Farkas Béláné (1986), Forgács János (1987), Gömböcz József (1986), Hollai Kornél (1995), Horváth Miklós (1984), Meichl Ferenc (1987), Rózsa Sándor (1989), Salát Pál (1987), Sárközi Zsigmondné (1987), Schinogl Antal (1987), Sebesfi József (1984), Tarcsafalvi András (1985), Wikidál Gábor (1985), Winter Imre (1984), Zsilinszky László (1988).

A díjazottak mindannyian a MOM neveltjei, egyben a következő nemzedékek legjobb nevelői is. A példamutatásuk továbbra is hatásos főként a Magyar Optikai Művek szellemi örökségét továbbvivők munkájának segítségével, **az oktatás, a nevelés** területein napjainkban és remélhetően a jövőben is.

A MOM-osoknak adományozott Eötvös díj kapcsán emlékezzünk meg **báró Eötvös Loránd** munkásságáról is. A világhírű tudós is az 1848-as forradalom évében született Süss Nándorhoz hasonlóan, munkatársak, jó barátok voltak. Süss Nándor készítette az Eötvös-inga kísérleti példányait. Közös munkájuk eredménye: Albert Einstein általános relativitás elmélete igazolásának egyik alapfeltétele lett. Eötvös Loránd száz éve hunyt el, még életében a fizikai Nobel Díjra is felterjesztették.

Baross Gábor ipar- és kereskedelemügyi miniszter ugyancsak 1848-ban született, támogatásával Süss budapesti Intézete „**Államilag segélyezett tanműhely**” lett 1889-től. A miniszter ekkor – a precíziós fizikai- és más tudományos eszközök mellett – Süss Nándort bizta meg a **geodéziai műszerek** hazai előállításával.

A két kiemelkedő egyéniség emlékének idézése azért időszerű, mert az UNESCO **Eötvös emlékévet** hirdetett 2019-re, a tudós halálának századik évfordulójára emlékezve. Az UNESCO emlékéve a hazai geodéziai műszergyártás kezdetének 130. évfordulójához is kapcsolódik. Erre is tekintettel előkészületek vannak olyan rendezvényekre, amelyeken Eötvös Loránd és Süss Nándor közös alkotásaira, valamint a hazai műszergyártás indulására emlékezhetünk és a **jövő nemzedékek** számára is fontos útmutatásokat adhatunk.

A MOM Törzsgárda figyelmébe ajánlom a MOM Emlékalapítvány Kuratóriuma programját. Büszkén vállalom, hogy a **MOM Törzsgárdájának** tagja vagyok, már több mint hatvan éve. Olyan 6×30-as távcsövet adhattam unokámnak a 18. születésnapjára, amely még dédapjáié volt, azon a „**SÜSS – GOERZ – BUDAPEST**” márkajelzés van.

Jó alkalmat adnak a MOM-család összejövetelére a 2018-as és 2019-es ünnepi megemlékezések. Azt kívánom, hogy találkozhassunk a jövőben is az évente rendezett MOM Nosztalgia Esteken a Süss Nándor Díj

kitüntetéttjeivel, a Törzsgárdával a MOM Művelődési Központ kupolatermében.

A látogató diákok, oktatóik, sokféle értékes kiállítási tárgyat, ritka dokumentumot tekinthetnek meg a **MOM Emlékszobában** (Budapest, XII. Maros utca 1.). A tervek szerint láthatók lesznek a Magyar Optikai Művek **hagyományait őrző** cégek, intézmények képei is. A látogatók itt megismerkedhetnek az eredményeikkel, fejlesztési terveikkel.

A gyári Törzsgárda közös törekvése, egyben küldetése, hogy ne merüljenek feledésbe a **Süss és a MOM márkanévvel** megörökített gyártörténet tapasztalatai. Tegyük együtt azért, hogy ez a sajátos nemzeti kincsnek tekintett tudás ismert és hasznosítható maradjon **a 21. században is.**

Magyar György